

NE UGROŽAVA NAS EU, NEGO HDZ-ovo PRETVARANJE DA MU JE STALO DO REFORMI I VLADAVINE PRAVA

**Europski izbori:
Tonino Picula**

Članstvo u Europskoj uniji nismo bolje iskoristili jer institucionalno nismo bili pripremljeni, niti za provoditi zakone koje smo iz EU-a transponirali u Hrvatsku, niti smo tijela javne uprave osposobili za transparentno i učinkovito dodjeljivanje tih sredstava. O reformi lokalne samouprave da i ne govorimo

Ako dobijem povjerenje za novi mandat, nastaviti će raditi na energetskoj tranziciji otoka, koju sam doslovno započeo i osigurao sredstva za tajništvo amandmanom na europski proračun. Sve se dobro razvija, tajništvo intenzivno radi i 10 naših otoka je već uključeno u proces

HRVOJE PRNIJAK
 spektar@slobodnadalmacija.hr

T

tonino Picula na prošlim je izborima za Europski parlament osvojio najveći broj tzv. preferencijalnih glasova birača – za njega je u svibnju 2014. glasovalo 132.792 građanina, ili čak 48,13 posto glasova osvojio je na listi ondašnje Kukuriku koalicije. Iako je Piculin neformalni reiting na Iberovu trgu i među samim biračima u međuvremenu oscilirao, Picula se i danas čini kao kandidat koji govorio jamic određeni broj glasova, iako treba imati na umu da su prethodni euroizbori itekako reflektirali i tadašnje odnose snaoga unutar samog SDP-a, predvodjenog Zoranom Milanovićem, kojemu Picula sasvim sigurno nije bio prvi izbor. Točnije, bio je tek peti na listi... Ovoga puta je prvi.

• Kampanja za europske izbore počela je nadmetanjem najglasnijih kandidata na temu – tko će bolje prezentirati interes hrvatskih birača u Europskom parlamentu, što je i logično, ali uz dodatak koji podrazumijeva da se protukandidate prokazuju kao "sluge Bruxellesa" ili "nedovoljno hrvatski" usmjerene. Moram priznati da me takav pojednostavljeni diskurs ipak pomalo iznenaduje. Zar niste svi vi koji ste i dosad bili u EP-u prije svega zastupali hrvatske birače??

– Takav je politički diskurs svojstven onima koji misle da je nacionalna pripadnost kao politička vrijednost po sebi ispraznjena od svakog drugog svjetonazorskog sadržaja, odnosno politike. Ti političari, koji većinom dolaze s desnice, ali ne isključivo s desnice, krive institucije EU-a za kontroverzne posljedice svojih politika u zemljama članicama, od Bruxellesa (koji nije bezgrješan ni nepogrješiv) prave Pedra, kojeg okrivljuju za korupcijske skandale i uništavanje vladavine prava za što su sami odgovorni. Nije li "nedovoljno hrvatsko" djelovanje HDZ-a i Plenkovićevu kalkuliranje i mlake reakcije na izjave predsjednika EP-a Antonija Tajanija o talijanskoj Istri i Dalmaciji? Nije li nedovoljno hrvatsko djelovanje odbijanje HDZ-ovih europarlamentara da osude razaranja vladavine prava i institucija koje Viktor Orban radi u Madarskoj, dok u isto vrijeme madarske kompanije pod Orbanovim pokroviteljstvom vrše pritisak na RH i ugrožavaju radna mjesta, primjerice u sisačkoj rafineriji? Oni tu šute. Nije li to "nedovoljno hrvatski"? Potpuno se slažem s tom ocjenom. Generalno govoreći, Orban, Tajani, Salvini i slični žele ukloniti graniče između dosad proeuroropskoga građanskog konzervativizma i otvorenog eurofobnoga desnog populizma. Njihov populizam se postupno pretvara u povijesni revisionizam da bi iduća faz mogla biti revansizam. To nisu više prigodni, izolirani ekscesi, nego obrazac ponašanja. Zbog ovog političkog križanja, ima analitičara koji vjeruju da EU sve manje predstavlja koherenstu zajednicu vrijednosti. Noliberalne demokracije unu-

tar EU-a i autoritarni režimi u susjedstvu sinkrono i uporno osporavaju europski projekt kakav poznajemo. Vjerujem kako EU neće imati nikakve koristi ako izborni pobednici nad populistima preuzmu retoričku i politiku poraženih. HDZ-ov benevolentan odnos prema eklatantnim primjerima revolucionističkog ponašanja autoritarnih političara iz susjedstva, kao i udaljenijih dijelova svijeta, vjerojatno temelji na općoj slabosti hrvatske unutarnje i vanjske politike te kolapsu cijelog niza velikih tvrtki u manje-više državnom vlasništvu.

Za EU nepripremljeni

• Iz istupa nekih kandidata – a prvi put u kampanji za EP imamo i otvoreno antieuropske opcije – proizlazi da nam je EU prijetnja. Od pitanja suvereniteta, uvodenja eura, pa nadalje. Sami ste kazali kako je "EU prostor šansi koji nismo dovoljno iskoristili u prvih šest godina članstva"...

Zašto nismo bolje koristili potencijale?

– Mislim da se temeljno pitanje ove kampanje može već sada formulirati: je li za Hrvatsku članstvo u Uniji šansa ili prijetnja? Kampanja za euroizbore vodi se u osobito zaoštrenim uvjetima zagovaranja ili odbacivanja europskog projekta. Kao nikada prije u 40 godina postojanja Europskog parlamenta, EU se nalazi između zahtjeva za ažuriranjem i anuliranjem

Mislim da je temeljno pitanje ove kampanje: je li za Hrvatsku članstvo u Uniji šansa ili prijetnja? Kampanja se vodi u osobito zaoštrenim uvjetima zagovaranja ili odbacivanja europskog projekta. Kao nikada prije u 40 godina postojanja Europskog parlamenta, EU se nalazi između zahtjeva za ažuriranjem i anuliranjem

– U političkim kampanjama uvijek ima onih koji zaista ne znaju ovlasti tijela za koje se kandidiraju, kao što ima i onih koji jednostavno lažu. No, jesu li hrvatski građani uopće dovoljno informirani o radu svojih lokalnih samouprava, načelnika, gradonačelnika i župana? U situaciji kad lokalnih medija ili nema, ili su u vlasništvu ili pod kontrolom lokalnih političkih moćnika? Bojam se da su građani Hrvatske nedovoljno objektivno informirani o svim politikama, pa tako i europskim. Tek nekoliko hrvatskih medija ima dopisnike iz Bruxellesa i još uvijek nema gotovo nijednog specijaliziranog novinara niti stalnih novinskih rubrika, čest malobrojnim iznimkama. Uz to, Hrvatska je najmlada članica EU-a, pa ne može imati ni veliko znanje ni institucionalno pamćenje. Osim toga, u posljednje vrijeme zbog uspona lažnih vesti svako malo svjedočimo tome da se EU optužuje za nešto na što ponekad nema doslovno nikakva utjecaja. Nažalost, u skladu s time je i informiranost građana. Vjerujem da je to moguće promijeniti, no do sada nije postojala ni dovoljna svijest o nužnosti da se o politikama na svim razinama treba izvještavati više i više analitički.

Otočna orientacija

• Osvojite li novi mandat, što će biti vaši prioriteti?

– Ako dobijem povjerenje za novi mandat, nastaviti ću raditi u izborima cijeli sam član – Odboru za vanjske poslove, osobito Pododboru za sigurnost i obranu te Odboru za regionalni razvoj. Mišljenja sam da je vrijedno nastaviti graditi na temeljima koji su postavljeni u proteklom mandatu i gdje sam stekao odredena znanja i kontakte. Sto se tiče konkretnih tema, to je svakako nastavak na energetskoj tranziciji otoka, koju sam doslovno započeo i osigurao sredstva za tajništvo amandmanom na europski program. Sve se dobro razvija, tajništvo intenzivno radi i 10 naših otoka je već uključeno u proces. Drago mi je da smo u svemu dobili podršku Komisije koja je odmah podebjala proračun za dodatnih 10 milijuna eura, a u pregovorima smo da se taj proračun značajno poveća u sljedećem proračunskom razdoblju na više od 100 milijuna eura. Paralelno sam predložio nove programe tehničke pomoći otocima da prijavljuju konkretne projekte. Nadam se daljnjem radu u okviru Meduskupine za mora, otoke, rijeke i priobalna područja, koju sam pomogao osnovati i doda otočnu dimenziju, prvi put od postojanja europskih institucija.

• Iz nekih predizbornih sjećanjača se može zaključiti da neki kandidati i ne poznaju ulogu i funkcionalnost Europskog parlamenta, pa obećavaju i neke stvari koje, u najmanju ruku, nisu realne. Kako ocjenjujete koliko je hrvatska javnost upoznata s radom europskih institucija, je li nam "ta Europa" i dalje nešto daleko?

Osim ovih tema, svakako ću nastaviti rad na susjednim zemljama i njihovu procesu eurointegracije, kao i na pitanjima zajedničke obrane i sigurnosti. Još jedna tema za koju želim nastaviti lobirati je pristupanje Hrvatske schengenskom prostoru.

U prošlosti mandatu sam ovu

temu u ime svoje grupe postavio na plenarno sastojanje i dobili smo podršku većine kolega u Parlamentu. Nadam se da će Vijeće slijediti primjer kada stigne pozitivna procjena Komisije. Također ću nastaviti s edukacijama naših proizvođača o zaštiti proizvoda na europskoj razini. Smatram da naš cilj treba biti i poticanje domaće proizvodnje i izvoza, a ne uvoz stranih proizvoda, često sumnjičive kvalitete. Od ostalih tema, osim pomoći otocima da pišu programe, prijavio sam još dva akcijska plana za koja će se učekati progovor Komisije – energetsku tranziciju selja i ruralnih područja te program koordinacije malih ribara na otocima s FLAG-ovima. Ako ovi programi dobiju pozitivne procjene i uspijem osigurati sredstva iz proračuna za njihov provedbu, oni će svakako predstavljati okosnice budućeg mandata. Ostale teme će diktirati stanje u Hrvatskoj i europskim institucijama, nastaviti ću pratiti programe i lobirati da Hrvatska što snažnije koristi njihove benefite, kao što je bio slučaj s programom wifi4eu, ali i biti dostupan te reagirati na upite naših sugradana, tvrtki i institucija kojima će biti potrebna bilo kakva asistencija.

• Kako prosječnog birača u Hrvatskoj uopće zainteresirati za izlazak na euroizbore?

– Ponovno ću povući paralelu i s lokalnim izborima, građani jednostavno nisu u dovoljnoj mjeri obrazovani ni obavješteni do koje mjeru koja razina predstavnika vlasti utječe na njihov svakodnevni život. Hrvatski zastupnici koji odu u Europski parlament, određivati će više od dvije trećine odluka, koje će posljice oblikovati i hrvatsku, kao i široku europsku stvarnost, unutar koje građani Hrvatske žive i rade, sklapaju poslove, putuju i obrazuju se.

Ured Europskog parlamenta u Hrvatskoj ove godine provodi tzv. get out to vote kampanju ovajputglasam.eu, kojom posebno među mladima želi povećati izlaznost na izbore. SDP kao stranka radi na terenu, a od početka godine i dodatno na mobilizaciju među članovima i simpatizerima, kako bi što veći broj birača izšao na birališta 26. svibnja. No, dugoročno rješenje

za veću izlaznost na izborima je konačno uvođenje građanskog odgoja u Hrvatskoj, koji će nove generacije poučiti tome da su njihovi vijećnici, zastupnici i eurozastupnici njima odgovorni i da svojim glasovima zaista biraju one koji će u njihovo ime u predstavničkim tijelima donositi odluke.

Tko zapravo financira populiste

• Iz SDP-a se može čuti da biste bili zadovoljni s tri osvojena mandata. To, po nekim analitičarima, za aktualnog predsjednika stranke znači "mir u kući", a po njegovim kritičarima nastavak agonije u samoj stranci, čiji je reiting posljednjih mjeseci bio u ozbiljnog padu?

– Politički cilj SDP-a je ponovno osvojiti barem jednak broj glasova kao i na prethodnim europskim izborima prije pet godina. Kao koalicija smo osvojili cetiri mandata, od kojih su tri pripala SDP-u. Isti broj glasova, bez onih koje su dobiti druge članice koalicije preračunato znači tri mandata za SDP. Zadnja istraživanja javnog mišljenja pokazuju da se reiting SDP-a stabilizira, a ovisno o provoditelju istraživanja, bilježi i vrlo blag porast. Razlog tome je fokus stranke na program, vrijednosti i politike koje zastupamo, a ne na obraćune unutar stranke. Sve to nam daje za pravo očekivati ostvarenje proklamiranog cilja.

• Očekujete li uspon populističkih i ekstremističkih općija, koje su već i na prošlim euroizborima ozbiljno "zakucale" na vrata EP-a i ugrozile dominaciju mainstream stranaka?

– Predizborne ankete govore da će broj njihovih predstavnika u EP-u porasti. Uz dugogodišnje lutanje lijevog centra u odgovorima na veliku recesiju 2008./2009., kao i zabrinutost birača zbog sigurnosti, ipak se populisti i ekstremna desnica nisu javili isključivo kao posljedica internih problema Unije. Oni su destabilizirajući faktor koji uz vanjsku pomoći protivnika Unije rade na rastakanju njihovih vrijednosti i institucija, EU je najjači ekonomski blok na svijetu i meta je konkurenčkih političkih organizacija i država. Zbog toga potiču i financiraju populiste kao važnu centrifugalnu silu. Prestandkom financiranja njihova političkog djelovanja i rješavanjem realnih problema koje populisti eksploriraju, njihova sila će snaga splasnuti.